

(ב) — רש"י למסכת אבות, ע"ש גומחות שונות.

(ג) — **הרשב"ם העיקרי** למס' ב"ב דף ס"ז, פ"ח, פ"ט, ק"ל ק"יא. — שלא נדעם רק בדפוס פירוש בשנת רצ"א ובכל שאר הדפוסים נדעם בטעות ש"י אחר בשם רשב"ם בחזרה לשי' הרשב"ם בדף ס"ט סוף ע"א.

(ד) ש"י רבינו זרחיה הלוי וז"ל (נרדף על המלך) למס' קנים.

(ה) — **רבינו אברהם בר דוד** וז"ל (מלכ"ז על הסוגות) למסכת קנים וחסיד.

(ו) (כ"י) **תוספות ר"י הוקן** וז"ל, למס' קדושין (ק' י"ח) וז' חסדי הספיק, לכל מלה כי עש"ס, כי נכח פקעית חזק כסן ספר סתומים ומתכוון מלה סיה תלמוד על ר"י (קוף).

(ז) ש"י רבינו שמשון משאנץ (משאנא) וז"ל, למס' ערוה לתשלום מסכת בבארא, ולפרק אנדרונגוס. ועליו מלה גם ש"י דרמ"ע משאנץ וז"ל.

(ח) (כ"י) **תוספות הר"ש משאנץ** וז"ל, למס' מועד.

(ט) (כ"י) **תוספות ישנים** למסכת יבמות.

(י) (כ"י) ש"י **רובין השלם** למס' נדר. הפרוש שדעם בש"ס למס' נדר ויחסורו לרש"י, הוא באמת לרבינו יהודה בר נתן וז"ל (ממוכח מתוך סג"י סמלסון) אולם הנדעם ששובש מאד גם חסר מסנו הרבה, ועתה נמצא פירושו השלם בב"י קדמון ומרוויק והדפוס והשנים שמצאנו בו נדעם בעד הפרוש וז"ל הנדעם בש"ס רש"י ונקראו בשם נוסחת רובין.

(יא) (כ"י) ש"י **רבינו יצחק בר מלכי צדק** סיטפונס וז"ל, למשניות סדר זרעים.

(יב) (כ"י) ש"י **רבינו יהודה בר בנימין דרופא** וז"ל מסיפחת הענינים (דט טל על סג"י סג"י), למס' שקלים.

(יג) (כ"י) ש"י **רבינו מאיר (סיר"ס) מרוטנבורג** וז"ל, למס' נעקים ואהלות.

(יד) קצת פירושי מר"ר"ם מרוטנבורג לסדר מדרות, שהביאם התי"ש, מלבד למס' נעקים ואהלות שהדפוסות ע"ס כ"י רצ"ל.

(טו) ש"י רבינו יונה החסיד מניחונדא וז"ל, למס' אבות.

(טז) (כ"י) **תוספות רי"ד** מאת רבינו ישעיה די מראני ג"י ישעיה וראשון וז"ל למס' נטובות ולמס' גיטין.

(יז) (כ"י) **תי"ס דך בקמאי** למס' יבמות, והוא בירו נכדו של רבינו משלם וז"ל. ופרט מספר טעם נכסד ונתי' כדחיל' וז"ל סג"י: הדיני יבמות דחר סקמאי וז"ל, מוכיז לרוב אביו לישבת הוא היה כסן הראב"ד, ובה טעמה לפניהם הדיני ס"ס ק"ג.

(יח) (כ"י) ש"י **הרא"ש** וז"ל למסכת נדר, שחיה בב"י ישן בעקר חספנים של הרור"א וז"ל (למחזיק' ול' חספ פלו נעם כ"י קדוש).

(יט) **רמ"ס הרא"ש** וז"ל למס' תרויהות ע"ס נדעם נעם ק"ל נרדף.

(ל) **פירוש הרא"ש** למסכת קנים חסיד וסודות.

(לא) (כ"י) **תוספי הרא"ש** וז"ל למסכת נדה.

(לב) (כ"י) **שימה מקובצת** לרבינו בצלאל אשכנזי וז"ל, קבוצת הגהות וחדושי הראשונים וז"ל לכל סדר קדושין וסדר ק' למי' חזקין ובהרבה סקטות סביב. ש"י רש"י האמרו שמע

(סא) **הגהות הגר"א** למשניות סדר מדרות (סלכר באורו שזכור לקמן שדעם בסוף).

(סב) **מים מדרים** הגהות למסכת כלים להג"ם יתודה ליב חלי עריל וז"ל ס"ס סטילאנים (נעמ"ס לפרק יבמות).

(סג) **הגהות והקנים** כפי' הרא"ש למס' קנים סס' יעיר קנו.

(סד) **סר הקלון הדתין** כל סס' שקלים סחלמוד ודחלמו, סר"ס י"ס **ישראל** בחר"ס וז"ל מ"ס דשקלאב (תלמוד על סג"י), עם הגהות הגר"א וז"ל למסכת תרי"א.

(סה) (כ"י) **נמוקי הגר"ב** הגהות על מהרש"א להג"ם יהודה בכרך וז"ל אבר"ק סיני (סלכר חדושי' על גמ"ה שכמו בסוף הסכתות).

(סו) סר **בנין ידעשע** על אבות דרבי נתן, סאת הרב ידעשע פאלק בר' יצחק אייזיק סליטא וז"ל.

(סא) סר **נחלת יעקב** למסכתות קטנות, סאת הרב יעקב (יאקב) בר' ה"ר גייפמנד וז"ל.

(סב) **עין משפט**, מסורת הש"ס, גליון הש"ס יציון ירושלים כולל למס' שקלים, סאת כפי' מהרש"ו דס וז"ל.

(סג) **הגהות על ש"י דרמב"ם** ורר"ש לסדר זרעים סר"ס **שמאל פריינד** וז"ל סדייז פראג (נעמ"ס דס קדוש). ונדלסו על גליון בעצם כפי' חסידת שם סחבון.

(סד) (כ"י) **לב חכמים** למסכת שבת.

ואלה ילכו על הש"ס בסוף המסכת:

(כ"י) **פירוש קדמון** למס' מעילה, חובא בשיח סקובצת כ"י כשם, פירוש לא נודע למי'.

(כ"י) **זרוע הקצנר** על מסכת יבמות, להג"ם חיים מנוואטמט בן הרי"א וז"ל בעמ"ס אור זרוע (ננדס ס"ה על גליון סקר סג"י כ"ס דטוב וינלסל).

(כ"י) סר **מהדורא בהרא למהרש"א**, עם חדושי חלכות ואגרות סחזתו ר"ס **משנה בר' יצחק** בנגס וז"ל אבר"ק לחב"ן.

(כ"י) **חכמת מצוה**, חדושים סר"ס מצוה הענדיל וז"ל (נחזח על סג"י).

(כ"י) **מים חיים**, חדושים סר"ס יחזקיה די סילוא וז"ל (נעמ"ס פ"י דס).

(כ"י) **כללי התלמוד**, להג"ם חיים בנכנשתי וז"ל (סססו כה"ג וסוד סג"י).

(כ"י) **הגהות ישנות** למס' נדה שנתכחו בב"י ספריו ישן על גליון הסכת דפוס ויניצואת ענת רש"י.

(כ"י) **חדושי הג"ם** משה בר' אברהם וז"ל אבר"ק דראנא (נעמ"ס סחלות להב"י).

(כ"י) **הגהות הג"ם נתן בורניל** וז"ל, לסדר קדשים וסס' תרויהות (סססו חק נתן).

(כ"י) **באור הגר"א** וז"ל למס' טהור ונקרא יד אריות.

(כ"י) **הגהות חדשות** סתק"א וז"ל למס' תמורה, סלכר אלה שדעם על דף סב"י.

(כ"י) **באור הגר"א** למשניות סדר מדרות (סלכר אהלות) אשר קבו סמט חלכות הג"ם בנגס וז"ל סקולאבונדחק ע"י הרי"ל וז"ל, חלק גדול מסנו כל חדש, שלא נמצא בא"י.

(כ"י) **חדושים סר"ס** שלמה אינר וז"ל, למסכתות שלא נדעם עוד עליהן (חלכר סג"י חב"ל).

(כ"י) **חדושים סר"ס** צבי הירש חיות וז"ל אבר"ק ואלפ"א (נעמ"ס ס"ס סג"י וס"י).

(כ"י) **קדני ראם** להג"ם אהרן משה טויבש וז"ל אבר"ק יאס"י נעמ"ס ס"ס חספת חב"ל, סולל הגהות על מדרש"א ותחשיב גמ"ה (טקס פסח סג"י על סכס חספת סנדסו סג"י).

(כ"י) **הגהות כפי' הג"ם** שמואל שמעלקא טייבש וז"ל אבר"ק יאס"י.

(כ"י) **ארץ צבי** הגהות על הגהות אשר"י סר"ס יהודה צבי וז"ל (נעמ"ס ס"ס סנת יבמות).

(כ"י) **שער הלוקמות** הגהות סג"ס ישכר וז"ל (נעמ"ס סח"י סג"י).

(כ"י) **חדושי הדד"ל** סר"ס דוד לוריא וז"ל סחזאוו ישן (על סג"י על סנדלס דכס ונדל"ל וס"י).

(כ"י) **הוספות לחדושי והגהות הרש"ש**, וחדושים מנבו הג"ם בהתירושו שפראשנץ וז"ל סוילכא.

(כ"י) **חדושים סר"ס** יוסף הגינא ליפא מיידליש וז"ל (נעמ"ס ס"ס סחלות יוסף).

(כ"י) **תוצות למסכת נדר** סר"ס אשר הבון וז"ל אבר"ק שערשכ (נעמ"ס סנת חב"ל).

(כ"י) **חדושים סר"ס** שמוחה וז"ל אבר"ק רעסוי (גמ טל סג"ס צבי חר"ף וז"ל).

(כ"י) **מלאכת יום טוב** סר"ס יום טוב ליפמאן וז"ל אבר"ק קאפול (נעמ"ס קה"ס יום טוב וס"י).

(כ"י) **בן אריה** סר"ס זאב בן אריה וז"ל אבר"ק סעלג.

(כ"י) **חדושים סר"ס** אליהו נוטמאכר וז"ל אבר"ק טר"ף (נעמ"ס סנת סנת).

(כ"י) **חדושים סר"ס** יצחק אייזיק חבר וז"ל אבר"ק סיקסן (נעמ"ס ס"ס נתן ש"ס).

(כ"י) **חדושים סר"ס** נחמיה בירך חלי וז"ל סרוטאונא (נעמ"ס ס"ס דכ"י חסיד).

(כ"י) **מראה כהן** להג"ם בצלאל הכהן וז"ל סר"ס ש"ק ווילנא (נעמ"ס לחכ"י סג"י).

(כ"י) **חדושים סר"ס** אלעזר משה הלוי הדוויץ שליט"א אבר"ק סינסק.

(כ"י) **פורת יוסף** להג"ם יוסף שליט"א סר"ס ש"ק ווילנא.

(כ"י) **הגהות אמרות מהירות** על ש"י הר"ם ורר"ש ורמ"ס לכל סדר מדרות להג"ם שמואל פריינד וז"ל וז"ל.

(כ"י) **חלק שלמה** להג"ם שלמה הכהן שליט"א סר"ס ש"ק ווילנא.

(כ"י) **יפה עינים** להג"ם אריה ליב יעלון שליט"א אבר"ק בילסק (נעמ"ס ק"ל לוח וס"י), סולל מ"ס לתלמוד ירושלמי, לסולשים, ילקוט, פסרא, ספרו וסכ"א וסר"א וספ"ר, עם הגהות וחדושים בחלחי נרמאות וזרעים ספ"ק תלמוד בב"י לירושלמי. (ננדס הגהות וס"ס בירושלמי לסק סרבות ושנת להג"ם לוב ברלין וז"ל ויסוס כשם הרי"ב).

(כ"י) **המרתנב** סולל באור סילות חלכות סר"ס, חספת

(כ) [כ"י] חרשית הג'ם משה ב"ה אברהם ו'ל אבר'ק תראדנא
 (מסמ'ם תולת' ל'בנ).
 (כא) הג'ת הג'ם נתן בורגיל ו'ל, ל'בנ ק'שים ו'ס' תריות
 (מסמ'ם חק נתן).
 (כב) [כ"י] באור הג'רא ו'ל לס' ט'כין ו'קרא יד א'רדו.
 (כג) [כ"י] הג'רות חדשות סת'ג'א ו'ל לס' תמורה, ס'לכד
 אלה ש'נרסו על ד'ה ס'כ"י.
 (כד) [כ"י] באור הג'רא לס'טיות סדר מד'רות (ס'לכד
 א'ר'ת) אשר ק'ד ס'טו תלמיד הג'ם ב'נכ'ו'ל ס'שקלאכ'ונ'תק
 ע"י הד'יל ו'ל, ו'ח'ק גדול ס'טו כ'ה חדש, שלא נ'מצא בא"ר.
 (כה) ס'ר אורה מ'ישור לס'ט' נור, ס'ת'ג'ם ו'חנן כ'ר באור
 ו'ל ס'ק'ט'מנין.
 (כו) הג'רות הג'ם ו'חאל הי'לפרין ו'ל אבר'ם ס'ט'ס
 (מסמ'ם ס'ר ת'רות).

(כז) [כ"י] חרשית הג'ם משה ב"ה אברהם ו'ל אבר'ק תראדנא
 (מסמ'ם תולת' ל'בנ).
 (כח) הג'רות הג'ם נתן בורגיל ו'ל, ל'בנ ק'שים ו'ס' תריות
 (מסמ'ם חק נתן).
 (כט) [כ"י] באור הג'רא ו'ל לס' ט'כין ו'קרא יד א'רדו.
 (ל) [כ"י] הג'רות חדשות סת'ג'א ו'ל לס' תמורה, ס'לכד
 אלה ש'נרסו על ד'ה ס'כ"י.
 (לא) [כ"י] באור הג'רא לס'טיות סדר מד'רות (ס'לכד
 א'ר'ת) אשר ק'ד ס'טו תלמיד הג'ם ב'נכ'ו'ל ס'שקלאכ'ונ'תק
 ע"י הד'יל ו'ל, ו'ח'ק גדול ס'טו כ'ה חדש, שלא נ'מצא בא"ר.
 (לב) ס'ר אורה מ'ישור לס'ט' נור, ס'ת'ג'ם ו'חנן כ'ר באור
 ו'ל ס'ק'ט'מנין.
 (לג) הג'רות הג'ם ו'חאל הי'לפרין ו'ל אבר'ם ס'ט'ס
 (מסמ'ם ס'ר ת'רות).

(לד) [כ"י] חרשית הג'ם משה ב"ה אברהם ו'ל אבר'ק תראדנא
 (מסמ'ם תולת' ל'בנ).
 (לה) הג'רות הג'ם נתן בורגיל ו'ל, ל'בנ ק'שים ו'ס' תריות
 (מסמ'ם חק נתן).
 (לו) [כ"י] באור הג'רא ו'ל לס' ט'כין ו'קרא יד א'רדו.
 (לז) [כ"י] הג'רות חדשות סת'ג'א ו'ל לס' תמורה, ס'לכד
 אלה ש'נרסו על ד'ה ס'כ"י.
 (לח) [כ"י] באור הג'רא לס'טיות סדר מד'רות (ס'לכד
 א'ר'ת) אשר ק'ד ס'טו תלמיד הג'ם ב'נכ'ו'ל ס'שקלאכ'ונ'תק
 ע"י הד'יל ו'ל, ו'ח'ק גדול ס'טו כ'ה חדש, שלא נ'מצא בא"ר.
 (לט) ס'ר אורה מ'ישור לס'ט' נור, ס'ת'ג'ם ו'חנן כ'ר באור
 ו'ל ס'ק'ט'מנין.
 (לס) הג'רות הג'ם ו'חאל הי'לפרין ו'ל אבר'ם ס'ט'ס
 (מסמ'ם ס'ר ת'רות).

גם תוספתו בו : א) הג'רות ס'ס'ר ש'יח י'צחק על תוספות י'צחק לס'ט'ת י'מא, ו'כ'ם ש'נרסו ב'ן ס'לכ'ל, ע"י ש'ת י'צחק' ת'ד'פ'ט את ת'כ'ן ד'כ'יו ס'ש'ר'ים כ'ס'ק'ס, ב) כ'ר'אה ס'ק'ט'ות
 כ'ש'ר'י ו'כ'ם'ם לס'ט'ת א'נות, ג) צ'יו'נ' הפרק'ים של ת'וספ'ת ב'ר'ם ו'כ'ר'י, ד) ש'נו' ל'כ'ה'צ'ות כ'ס'ט'ות ת'ס'ב'ם ס'כ'י י'ר'כ'י, ה) צ'יו'נ' ת'ס'כ'ת'ות כ'וספ'ות.

ועל כל אלה נוספה בו הגהה כפולה ומכופלת מדויקת ומוזקקת שבעתים

ע"ם ט'ס'אות י'צ'נת ו'ס'ר'ים כ'רו'ק'ים ה'ח'ר ק'ט'ו'נים, ו'ע"ם ת'רות כ'רו'ל ת'ס'ר'ים, ק'ם נ'לה א'ר ת'ר'ש ל'כ'י, ה'וא כ'ר'ו ש'ר'ם ל'ח'ר'ש כ'רו'ל ו'כ'ר'ו כ'ר'ו
 א'נים ר'בות ל'כ'י'ו ו'ל'ק'ו'ר ס'כל ש'כ'ש ו'ש'ני'ת, ו'ה'נ'ר ע'לו ה'ק'ו'ת י'ק'ו'ת ו'ק'ט'ו'ת כ'ת'ו'ת ו'ח'רו'ס'ים ר'כ'ו'ר כ'רו'ת'ם ו'ס'ם, ה'כ'ל כ'ע'צ' כ'ר'ב י'דו ה'ק'רו'ש'ת כ'רא'ש ח'ש'ם על ט'ס'ו, ח'כ'ר'ת נ'ג'ו'ת
 ה'ז'את ס'ע'ט'ה כ'א'ש'ש'ר'ים, ו'ק'ר'ג'לו'ת ה'ט'ו'ת ש'כ'ת, ש'כ'ע'ז כ'נ'ש'ר'ת ח'ש'ם ל'כ'ו'ר ו'ח'ז'ק'ר'ת, ו'ה'נ'ר'ו ה'ס'רו'ק'ת ה'ת'ת ל'ס'ט'ו'ת'ם ל'כ'י'ם.